

Zpráva o činnosti národního korespondenta pro boj proti daňové kriminalitě za rok 2019

Mgr. Marek Přichystal

V Brně dne 31. ledna 2020
3 SE 101/2020

Daňová kriminalita v roce 2019

Daňovou kriminalitu v roce 2019 lze charakterizovat shodně s předchozími obdobími jako závažný negativní společenský fenomén s významnými dopady na ekonomiku státu.

Daňová kriminalita v roce 2019 (podle policejních statistik)

	Zjištěno	Škoda (v tis. Kč)
Zkrácení daně (§ 240)	1096	4 758 683
Neodvedení daně (§ 241)	822	203 498
Nesplněné oznamovací povinnosti v daňovém řízení (§ 243)	0	0
Porušení předpisů o nálepkách k označení zboží (§ 244)	65	909

Z hlediska dlouhodobého vývoje lze u daňové kriminality sledovat v jejím nápadu v porovnání s předchozími roky relativně setrvalý stav, resp. u § 240 TZ po předchozích letech s postupně se zvyšujícím nápadem, aktuální pokles nápadu na úroveň roku 2017. Opačný trend je pak u způsobené škody, kdy po předchozích letech s klesající škodou, se rok 2019 vyznačuje jejím nárůstem. U § 241 TZ lze pak pozorovat opakovaný nárůst jak nápadu, tak i způsobené škody.

Trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby (podle policejních statistik)

	§ 240	Škoda (v tis. Kč)
2015	1015	7 957 739
2016	1043	5 686 096
2017	1107	3 980 480
2018	1296	3 746 824
2019	1096	4 758 683

Trestný čin **neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby** (podle policejních statistik)

	§ 241	Škoda (v tis. Kč)
2016	510	136 019
2017	660	156 291
2018	682	144 894
2019	822	203 498

Trestný čin **nesplnění oznamovací povinnosti v daňovém řízení** (podle policejních statistik)

	§ 243	Škoda (v tis. Kč)
2016	0	0
2017	1	0
2018	1	50
2019	0	0

Trestný čin **porušení předpisů o nálepkách a jiných předmětech k označení zboží** (podle policejních statistik)

	§ 244	Škoda (v tis. Kč)
2016	93	5 873
2017	89	1 172
2018	56	1 116
2019	65	909

Pro páchaní daňové kriminality (§ 240 TZ) je nadále charakteristická vyšší sofistikovanost, organizovanost a zapojení mezinárodního prvku. Postih daňové kriminality tak stále klade vyšší nároky nejen na odbornost orgánů činných v trestním řízení, ale současně i na vzájemnou komunikaci a operativní výměnu informací mezi orgány činnými v trestním řízení a orgány daňové správy. V tomto směru důležitým a efektivním prvkem v boji proti daňové kriminalitě byl i v roce 2019 projekt Daňové Kobry (jak Centrální, tak i Regionální v rámci jednotlivých krajů).

Dalším rovněž neméně důležitým prvkem v boji proti daňové kriminalitě byla i kontrolní činnost správce daně, kdy počet trestních oznámení podle § 8 odst. 1 trestního řádu podaných správcem daně orgánům činným v trestním řízení se po

razantním navýšením v letech 2017 a 2018 (cca 2500 za rok) snížil v roce 2019 na cca 2 000.

Jako limitující faktor negativně ovlivňující zejména rychlost trestního řízení u daňových trestných činů se pak v této souvislosti nadále jeví pravidla pro stanovení místní příslušnosti soudu, a tedy i státního zástupce, vyplývající z § 18 odst. 1 trestního řádu a navazující letité rozhodovací činnosti Nejvyššího soudu (viz usnesení ze dne 20. 12. 2001, sp. zn. 11 Nd 340/2001, a další rozhodnutí) i Ústavního soudu (viz nálezy ze dne 31. 1. 2017, sp. zn. II. ÚS 4051/16, a další rozhodnutí). Dle těchto rozhodnutí je třeba za místo spáchání trestného činu považovat místo, kde došlo k jednání pachatele naplňujícímu objektivní stránku trestného činu, ale i místo, kde nastal nebo měl nastat následek trestného činu. K naplnění obou z hlediska určení místní příslušnosti rozhodných znaků (tj. k jednání v podobě zkrácení daně i k trestněprávně relevantnímu následku v podobě vzniku škody na dani) dochází především právě u správce daně příslušného podle adresy sídla daňového subjektu. Velké množství daňových subjektů (právnických osob) má své sídlo často zcela účelově a fiktivně zřízeno v Praze, příp. v dalších velkých městských aglomeracích a předmět činnosti fakticky vykonává v jiném místě. Patrný převažující trend k určování místní příslušnosti soudu, a tedy i státního zastupitelství, u daňových trestných činů podle sídla daňového subjektu, zapsaného v obchodním rejstříku a podle tomu odpovídajícího sídla správce daně, tak v důsledku vede k přetížení státního zastupitelství (shodně i policie, příp. i soudu) zejména v Praze.

Dne 30. ledna 2019 se v prostorách Městského státního zastupitelství v Brně konalo setkání státních zástupců krajských, vrchních a nejvyššího státního zastupitelství, specializovaných na problematiku daňové kriminality, se zástupci finanční správy, kdy předmětem setkání byla prezentace a diskuse k problematice korunových dluhopisů. Na setkání byly diskutovány i poznatky k přesunu organizovaného zločinu do hospodářské oblasti vč. daňové kriminality a s tím související podpora projektu Daňové Kobry. V rámci setkání byla konstatována funkčnost spolupráce jednotlivých složek participujících na projektu Daňové Kobry, nastavení schůzek státních zástupců s jejich členy a efektivnost vzájemného předávání informací, vč. četnosti a kvality trestních oznámení.